

Hva ønsker vi å oppnå med mottaket?

Kurs og arbeidsstue om Mottak og førstesemester
av Harald Åge Sæthre, Prosjektleder, seniorrådgiver

I studier av frafall og gjennomføring (Tinto 1993, Pascarella & Terenzini 2005, og Astin, 1993) kommer det klart frem at oppstartprosessen er avgjørende for i hvor stor grad studentene blir værende og gjennomfører sine studier. Ifølge Tinto er de tre første ukene de viktigste med tanke på å hindre frafall. Men også utover i førstesemesteret og ikke minst i overgangen til andre semester er det mange som velger å slutte, noe som i seg selv er problematisk nok. Men utfordringen gjelder ikke bare i forhold til studenter som slutter i løpet av den avgjørende første fasen. De studentene som fortsetter sine studier, legger grunnlaget for mye av sin suksess gjennom det de erfarer og lærer i disse første månedene.

At førstesemesteret er så viktig ser man igjen der man har arbeidet lenge med frafallsproblematikk. I Storbritannia, Irland, Canada, Australia og USA vil ord som freshman og first year experience ofte dukke opp i de sammenhenger man snakker om frafall.

For et flertall av studentene er det krevende å takle de store forskjellene mellom videregående skole og høyere utdanning. Studenten skal løsrive seg fra sitt gamle trygge miljø og etablere seg i en helt ny og i utgangspunktet fremmed og for mange noe skremmende setting.

Samtidig virker måten ulike ting tilrettelegges på i høyere utdanning som om de nye studentene allerede den første dagen har den nødvendige selvstendighet og modenhet til å kunne forholde seg til alle endringene. Det er nødvendig å innse at overgangen krever tid for de fleste, og lærestedene kan bidra med tilrettelegging for å assistere i denne for mange omfattende metamorfosen fra elev til student.

Teksten er hentet fra Sæthre (2014)

Studentene må da oppnå:

Sosial trygghet: Å finne seg til rette sosialt med medstudenter synes å være den viktigste faktoren for studenter som gjennomfører sine studier. Studenter som tidlig etablerer et sosialt nettverk med medstudenter, tørr å feile for å lære, og vil ha et støtteapparat rundt seg når de møter motgang og problemer. De er ikke aleine om utfordringene. Eksempelvis vil de ha venner å drøfte det med om de skulle bli trakassert av lærere eller eldre studenter (jfr. #Metoo)

Kjenne viktige praktiske forhold som er nødvendig i starten: Studentene får en forenklet hverdag og mulighet til å fokusere på det som skjer der og da, dersom de føler seg trygg på at de har gjort det de skal av registreringer og påmeldinger, og kjenner lokaler og utstyr.

Vite hva man ikke trenger å vite helt i starten: Overgangen mellom skole og universitet oppleves av mange som en overveldende strøm av informasjon og inntrykk. Mange forsøker fortvilet å få med seg det meste de første ukene, noe som går ut over sosialiseringprosesser og fokus på fag når undervisningen starter. Det er derfor viktig å få vite hva som kan utsettes til seinere i semesteret når man har kommet skikkelig i gang med undervisningen. Men husk at man da må komme tilbake til det man har lovet!

Kjenne til hvordan undervisningstilbudet er ment brukt: Hva forventes av dem før, under og etter en forelesning eksempelvis? Eller hva med seminarer, kollokviegrupper, laboratorium, dataøvinger eller lignende?

Det blir ofte tatt for gitt at «alle» vet hvordan undervisningstilbudet kan benyttes på en best mulig måte. Når det så er svært mange ulike oppfatninger blant ansatte og studenter over hva de ulike undervisningstilbudene er, blir det ikke lett for en 19 åring med vaner fra klasseromsundervisning å utnytte tilbudet til beste for sin læring.

Motivasjon for emner i førstesemesteret: Av faglige årsaker legger mange studier opp til verktøyfag som matematikk, akademisk skriving og programmering. i det første semesteret. Ofte er dette emner i fag studenten slett ikke er motivert for. Studentene trenger da å se nødvendigheten og nytten av slike emner for å investere nødvendig tid og innsats.

Kjenne de grove trekkene i studiet: Det er jo studiet studenten har søkt seg inn på. Det er likevel ikke studiet de fleste nye studenter er mest opptatt av de første dagene selv om vi vil mene at de bør være det. Et lite mindretall er imidlertid svært opptatt av å komme i gang faglig og blir svært frustrert over alt «dillet» som tilbys første uken. Alle trenger imidlertid et sosialt nettverk, og vi må få med alle grupper av studenter i den viktige oppstartfasen. Å skissere kjapt hvordan studiet er bygget opp vil tilfredsstillende noe av det faglige «suget» og også bidra til å skape forståelse hvorfor man må lese det man leser i første semester.

Ha startet en refleksjon over det å være Student; ikke elev: Mye av tilretteleggingen og oppfølging man er vant til i skolen forsvinner i høyere utdanning. Som student er det mer opp til deg selv å finne dine studievaner og ikke minst hvordan man kan vite at man faktisk har forstått og kan bestå en eksamen.

Referanser

- Astin, A.W. (1993). *What Matters in College: Four Critical Years Revisited*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Pascarella, E., Terenzini, P. (1991). *How College Affects Students: Findings and Insights from Twenty Years of Research*. San Francisco, Jossey-Bass Inc.
- Sæthre, H. Å. (2014) *Å tilrettelegge for at studentene skal lykkes*. Bergen: @haas1 – forlag
- Tinto, V. (1993). *Leaving College: Rethinking the Causes and Cures of Student Attrition*. 2nd Edition, Chicago: University of Chicago Press